

Postawy i gesty liturgiczne

Wpisany przez Marcin Furmanik

środa, 16 listopada 2011 13:14 - Poprawiony piątek, 18 listopada 2011 15:53

Celem wzmożenia czynnego uczestnictwa należy pobudzać wiernych do wykonywania aklamacji, odpowiedzi, psalmów, antyfon, pieśni, jak również czynności czy gestów oraz przybierania właściwej postawy ciała. W odpowiednim czasie należy zachować także pełne czci milczenie.

Sprawowanie Eucharystii, jak zresztą cała Liturgia, dokonuje się za pośrednictwem znaków widzialnych, przez które wiara się żywi, umacnia i wypowiada; dlatego należy dołożyć jak najwięcej starań o taki dobór i takie ułożenie form i elementów, proponowanych przez Kościół, aby uwzględniając okoliczności osób i miejsca, przyczyniały się one intensywniej do czynnego i pełnego uczestnictwa i lepiej odpowiadały duchowemu pożytkowi wiernych.

Podczas odprawiania Mszy wierni tworzą społeczność świętą, lud nabyty przez Boga i królewskie kapłaństwo, aby dziękować Bogu, składać w ofierze niepokalaną Hostię nie tylko przez ręce kapłana, ale razem z nim, i uczyć się składania samych siebie w ofierze. Niech się tedy starają okazać to przez głęboką pobożność i miłość względem braci, którzy uczestniczą w tej samej akcji liturgicznej. Niech się też wystrzegają wszelkiego indywidualizmu i wyróżniania się, pamiętając o tym, że mają wspólnego Ojca w niebie i że wobec tego wszyscy są sobie braćmi. Niech więc tworzą jedno ciało, niech słuchają Słowa Bożego, czy też gdy biorą udział w modlitwach i w śpiewie, a szczególnie gdy wspólnie okładają ofiarę i wspólnie przystępują do stołu Pańskiego. Jedność tę dobrze ukazuje wspólna zachowanie tych samych gestów i tej samej postawy ciała. Niech zatem wierni z radością służą ludowi Bożemu ilekroć się ich zaprasza do pełnienia jakiejś szczególnej funkcji liturgicznej.

Wygląd zewnętrzny

Wygląd zewnętrzny jest najbardziej rzucającym się w oczy elementem posługi, a przez to jest pierwszym świadectwem składanym wobec zgromadzonych wiernych. Powinien więc na swój sposób podkreślać wielkość dokonujących się tajemnic. Msza św. nie jest wydarzeniem sportowym, rozrywkowym, ani turystycznym. Ma ona inny, poważniejszy charakter. Dlatego domaga się odpowiedniego wyglądu tych, którzy w niej uczestniczą.

O swój wygląd należy zatroszczyć się jeszcze przed wyjściem do kościoła. Najczęstsze braki dotyczą czystości oraz odpowiedniego stroju. Zazwyczaj nie da się tego uzupełnić w zakrystii kościoła, trzeba więc już z domu wyjść odpowiednio przygotowanym.

W wypadku ministrantów należy zwrócić uwagę przede wszystkim na następujące szczegóły:

- czystość rąk, twarzy, ubrania, butów;
- uczesanie;

Postawy i gesty liturgiczne

Wpisany przez Marcin Furmanik

środa, 16 listopada 2011 13:14 - Poprawiony piątek, 18 listopada 2011 15:53

- odpowiedni strój
- odpowiednio ubrana alba albo komża, sutanka i kapturek (czyste, dobrze ułożone).

Przed wyjściem do ołtarza ministranci powinni wzajemnie zwracać sobie uwagę na pewne nieprawidłowości i w razie potrzeby poprawić przesuniętą na bok komżę lub podwiniętą albę kolegi.

Postawy liturgiczne

a) Postawa stojąca

Liturgiczna postawa stojąca posiada dwie cechy charakterystyczne:

- ciało i głowa wyprostowane,
- ręce złożone na wysokości piersi (w niektórych wypadkach ręce mogą być inaczej ułożone, szczególnie ręce kapłana. Nigdy jednak nie są skierowane w dół, lecz w górę, ku Bogu).

Ta zewnętrzna postawa nie może być urzędowa i sztuczna. Powinno ją przenikać odpowiednie nastawienie ducha. Ma wyrażać szacunek i cześć wobec Chrystusa i Jego tajemnic, ma być znakiem gotowości do wykonania zleconych nam zadań. Przyjmujemy tę postawę również wtedy, gdy wykonujemy uroczysty śpiew lub modlitwę (np. hymn, wyznanie wiary). Szczególne znaczenie ma postawa stojąca w liturgii Eucharystii oraz Liturgii godzin jako wyraz sprawowania kapłańskiego posłannictwa. Wszyscy wierni uczestniczą w nim na stopniu kapłaństwa wspólnego. W tym duchu gromadzą się wokół ołtarza jednocząc się z Modlitwą i Ofiarą Najwyższego Kapłana Jezusa Chrystusa oraz włączając się w modlitwę i ofiarę Kościoła, którego szczególnym przedstawicielem jest kapłan sprawujący Najświętszą Ofiarę. Dlatego w czasie wszystkich modlitw mszalnych, przede wszystkim zaś w czasie Modlitwy eucharystycznej wraz z jej doksologią, kiedy naszą jedność z kapłanem wyrażamy świadomym "Amen", przyjmujemy postawę stojącą, podobnie jak kapłan, klękając tylko na słowa konsekracji. Taka bowiem postawa najlepiej wyraża kapłański charakter czynności, która jest sprawowana. Postawa stojąca jest zasadniczą postawą w liturgii. Jest znakiem świadomego

Postawy i gesty liturgiczne

Wpisany przez Marcin Furmanik

środa, 16 listopada 2011 13:14 - Poprawiony piątek, 18 listopada 2011 15:53

uczestnictwa i zaangażowania, a nie biernej tylko obecności. Wymownym wzorem biblijnym jest dla niej obraz z Apokalipsy; "wielki tłum, którego nikt nie mógł policzyć (...) stojący przed tronem i przed Barankiem (...) i głosem donośnym wołają[cy]: Zbawienie u Boga naszego" (Ap 7, 9-10).

b) Postawa siedząca

Postawa taka wyraża skupienie, sprzyja rozważaniu usłyszanego słowa Bożego. Kiedy więc w czasie Mszy św. siadamy, nie znaczy to, że nadeszła "chwila odpoczynku". Siadamy w tym celu, aby lepiej słuchać, aby więcej zapamiętać, aby doskonalej rozważyć słowo, które Bóg do nas kieruje.

Powinna to być postawa człowieka "zasłuchanego", ale pozostającego w postawie pełnej szacunku. Trzeba usiąść prosto, nogi oprzeć swobodnie na ziemi, a ręce na kolanach, oddychać spokojnie i równo, nie rozglądać się.

Tej zewnętrznej postawie skupienia i uwagi winno towarzyszyć otwarcie serca i gotowość do przyjęcia nauki. W przypowieści o siewcy Chrystus wyjaśnia, że słuchanie musi się łączyć z odpowiednią postawą w życiu. Od niej bowiem w dużym stopniu zależy los słowa Bożego (por. Mt 13, 3-23). Trzeba usłyszane słowo codziennie wprowadzać w czyn, dlatego właściwa postawa słuchająca jest także świadectwem gotowości przyjęcia słowa. Wzorem takiej postawy jest ewangeliczna Maria, która usiadła "u stóp Pana i przysłuchiwała się Jego mowie" (Łk 10, 39). Z podobnym nastawieniem uczestniczymy we wspólnym śpiewie lub recytacji psalmów Liturgii godzin. Nasza modlitwa ma wtedy szczególnie medytacyjny charakter, ponieważ psalmy są natchnionym słowem Bożym.

Postawa siedząca może także uświadamiać człowiekowi bliskość Chrystusa, który codziennie ze swymi uczniami zasiadał do stołu. Dziś także zaprasza do swego stołu wszystkich, którzy w Niego wierzą.

Postawy i gesty liturgiczne

Wpisany przez Marcin Furmanik

środa, 16 listopada 2011 13:14 - Poprawiony piątek, 18 listopada 2011 15:53

c) Postawa klęcząca

We wspólnej modlitwie liturgicznej przyjmujemy ją często, szczególnie w czasie nabożeństw eucharystycznych.

Jest to przede wszystkim postawa adoracyjna. W ten sposób człowiek pragnie wyrazić swoją małość w obliczu Boga i pragnie wyznać, że Bóg jest Panem i Królem. Przed Chrystusem Zmartwychwstałym zgina się "każde kolano istot niebieskich i ziemskich, i podziemnych" (Flp 2, 10). Postawa klęcząca wyraża się nie tylko zgiętymi kolanami. Istotne znaczenie mają także ręce złożone na piersi, oczy wpatrzone w Najświętszy Sakrament, wyprostowany tułów. Z całej postaci winno bić skupienie i świadomość trwania w obecności Boga.

Postawa klęcząca jest także postawą błagalną oraz wyrazem pokuty. Jak celnik bijący się w piersi, stajemy przed Bogiem skruszeni, świadomi naszych win. Postawa syna marnotrawnego, który pada na kolana przed Ojcem posiada również swe cechy charakterystyczne. Łączy się z niskim pochyleniem głowy, biciem się w piersi i innymi znakami żalu. Zewnętrzna postawa jest zawsze tylko wyrazem intencji serca. Właściwe uwielbienie, prośba i żal płyną z wnętrza człowieka. Jednak gesty naszych rąk i postawa całego ciała mają także istotne znaczenie w modlitwie. Należy więc dbać o ich piękno i czytelność. Szczególnie z tą postawą związany jest gest podnoszenia oczu w górę. Jest to wyraz skierowania duszy i myśli do Boga. Modlący się człowiek instynktownie podnosi oczy w górę. Ten gest ułatwia modlitwę i skupienie. W kanonie rzymskim zawarto przepis, polecający kapłanowi podnieść oczy w górę przed Przeistoczeniem, w chwili gdy kapłan wspomina ten gest Jezusa.

Najważniejsze gesty liturgiczne

a. Ukłon

Postawy i gesty liturgiczne

Wpisany przez Marcin Furmanik

środa, 16 listopada 2011 13:14 - Poprawiony piątek, 18 listopada 2011 15:53

